

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **P.**, zastúpeného advokátskou kanceláriou **F.**, proti povinnému: **F.**, **o vymoženie 681,14 Eur s príslušenstvom**, vedenej súdnym exekútorom **J.** pod sp. zn. EX 1029/2004, vedenej na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 2Er/136/2008, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 18. júla 2012 č. k. 17CoE/120/2012-66, takto

r o z h o d o l :

Návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania **z a m i e t a**.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 18. júla 2012 č. k. 17CoE/120/2012-66 **z r u š u j e a** vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Súdny exekútor požiadal exekučný súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa § 44 Zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) na základe notárskej zápisnice č. N 2104/2004, NZ 64771/2004 spísanej 13. augusta 2004 notárkou **J.** (ďalej len „notárska zápisnica“). Okresný súd Trenčín uvedenej žiadosti vyhovel a súdneho exekútora poveril vykonaním exekúcie.

Následne bola vec postúpená na Okresný súd Nové Mesto nad Váhom, ktorý uznesením z 30. apríla 2012 č. k. 2Er/136/2008-50 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a exekúciu zastavil.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že z obsahu Zmluvy o úvere č. 3370098 uzatvorenej medzi oprávneným a povinným 04. novembra 2003 (ďalej len „zmluva o úvere“ alebo „zmluva“) vyplýva, že povinný priamo v zmluve o úvere v časti označenej ako „Splnomocnenie“ splnomocnil advokáta M. na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, t. j., aby v jeho mene uznal záväzok z úveru tak, aby sa notárska zápisnica stala vykonateľným exekučným titulom. Uvedený splnomocnenec v mene povinného v plnom rozsahu uznal dlh voči oprávnenému vo výške 24 519 Sk s príslušenstvom, čo do základu a výšky a zároveň v mene povinného vyhlásil, že tento splatí v lehote do 23. 08. 2004 a v prípade jeho neuhradenia vyslovil súhlas s exekúciou tak, aby notárska zápisnica bola použitá ako exekučný titul podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku. Uviedol, že splnomocnenie, ktoré udelil povinný v zmluve o úvere je koncipované široko a všeobecne. Povinný splnomocnil M., aby v jeho mene uznal záväzok, ktorého konkrétnu výšku v čase udelenia plnej moci nebolo možné predpokladať. Tým sa povinný vzdal svojho práva uznať alebo neuznať prípadný záväzok, ktorý možno vznikne v budúcnosti. Povinnému bolo v čase udelenia splnomocnenia odňaté právo namietať výšku „uznaného,“ dlhu v čase jeho uznania, pretože neistý záväzok v budúcnosti nie je dostatočne určitý a určiteľný, navyše nemožno ani predpokladať, či vôbec k omeškaniu dôjde a ak áno v akom rozsahu. Okrem toho zástupca povinného navyše v notárskej zápisnici určil lehotu, v ktorej má povinný uhradiť záväzok, hoci takéto oprávnenie mu z udeleného splnomocnenia priamo nevyplýva a povinného tak zaviazal k povinnosti a lehote, o ktorej povinný vedomosť mať nemohol. Rovnako zmluvná voľnosť povinného pri výbere zástupcu bola týmto postupom podstatným spôsobom obmedzená. Povinný ani nemal možnosť voľby iného splnomocnenca než M. Pri takomto postupe potom možno len veľmi ťažko hovoriť o slobodnej vôli povinného pri výbere svojho splnomocneného zástupcu. Na základe uvedeného súd predmetné splnomocnenie vyhodnotil ako absolútne neplatné. Absolútna neplatnosť tohto splnomocnenia nevyvoláva žiadne právne účinky a ani z neskorších právnych úkonov splnomocneného zástupcu M. vykonaných v mene povinného nemohli pre povinného nastať žiadne právne účinky. Z toho dôvodu je aj notárska zápisnica nulitným právnym aktom a ako taká nie je spôsobilým exekučným titulom na podklade, ktorého by bolo možné ďalej danú exekúciu viesť.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Trenčíne, ako súd odvolací, napadnutým uznesením uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v predmetnej veci súd prvého stupňa správne ustálil, že exekučný titul – notárska zápisnica bola spísaná na základe splnomocnenia, ktoré je neplatným dojednaním, keďže v nej absentuje vyhlásenie povinného ako dlžníka, v dôsledku čoho nie je spôsobilým exekučným titulom podľa § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku. Odvolací súd mal z obsahu spisu za nepochybne preukázané, že vyhlásenie účastníka o uznaní právneho záväzku a súhlase s vykonateľnosťou podľa § 274 písm. e/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) a s exekúciou podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku obsiahnuté v notárskej zápisnici je za povinného vykonané M., ktorého na tejto úkon splnomocnil povinný v zmluve o úvere. Uvedená zmluva bola uzatvorená na vopred pripravenom formulári, ktorého obsah povinný nemohol ovplyvniť, z čoho je zrejmé, že osobu advokáta si povinný nevybral slobodným výberom na základe vlastného uváženia, ale tento bol vopred určený oprávneným. Táto skutočnosť odôvodňuje aj obavu, že záujmy takto určeného advokáta sú v rozpore so záujmami povinného. Uviedol, že povinného v zmysle § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka splnomocnený advokát nemôže zastupovať a jeho každý právny úkon urobený za povinného, teda aj vyhlásenie obsiahnuté v notárskej zápisnici je absolútne neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Súd prvého stupňa preto správne vyhlásil exekúciu vykonávanú na základe neplatného exekučného titulu za neprípustnú a v zmysle § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku ju zastavil. Ďalej uviedol, že vzhľadom na členstvo SR v EÚ od 01. 05. 2004 ako i na skutočnosť, že Smernica Rady 93/13/EHS bola do slovenského právneho poriadku implementovaná len čiastočne a postupne v dlhšom časovom období v zmysle konštantnej judikatúry ESD nadobúda Smernica v takomto prípade priamy účinok a súd ju musí bez ďalšieho aplikovať na právne vzťahy medzi fyzickými a právnickými osobami. Uviedol, že udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nie je procesné rozhodnutie, ktoré by vylučovalo čiastočné alebo úplné zastavenie exekúcie pre nesúlad exekučného titulu so zákonom. Súd je oprávnený v každom štádiu exekučného konania ex offio skúmať, či tu nie je daný niektorý z dôvodov, pre ktorý by musel exekúciu zastaviť. Pre zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 Exekučného poriadku preto vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nemôže predstavovať prekážku veci rozsúdenej.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie, ktoré doplnil podaním doručeným na súd prvého stupňa 16. októbra 2012. Dovolanie odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ a § 237 písm. a/ O. s. p., že súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci, ustanovením § 237 písm. d/ O. s. p., že v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo, ustanovením § 237 písm. e/ O. s. p., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ustanovením § 237 písm. f/ O. s. p., že súd svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom, ustanovením § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania a navrhol, aby dovolací súd rozhodol o odložení vykonateľnosti napadnutého uznesenia.

Taktiež navrhol, aby dovolací súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil prejudiciálne otázky:

1/ Je možné za neprijateľnú zmluvnú podmienku považovať aj jednostranný právny úkon spotrebiteľa, ktorý má možnosť ho kedykoľvek odvolať a ktorým dobrovoľne splnomocnil fyzickú osobu na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, teda, aby v jeho mene uznal v rámci zmluvy o úvere dlh do výšky vzniknutej pohľadávky a jej príslušenstva a na tomto základe zamietnuť exekúciu pohľadávky plynúcej z tejto zmluvy ?

2/ Je v súlade s čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv EÚ také rozhodnutie vnútroštátneho súdu, ktoré aplikujúc vnútroštátne procesné a aj hmotnoprávne ustanovenia s odkazom na smernicu 93/13/EHS zabráni reálnej vymožitelnosti existujúcej pohľadávky veriteľa voči spotrebiteľovi ?

Uvedený návrh na prerušenie dovolacieho konania dovolateľ odôvodnil tým, že Súdnemu dvoru EÚ by mala byť daná príležitosť posúdiť exekučné konanie týkajúce sa záväzkových vzťahov v rámci spotrebiteľských zmlúv komplexne tak, aby účastníkov konania zbavilo právnej neistoty vyplývajúcej z doterajšieho výkladu únieového práva a následnej aplikácie vnútroštátnymi súdmi Slovenskej republiky.

Povinný sa k dovolaniu oprávneného nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania v zmysle § 240 ods. 1 O. s. p. skúmal najskôr, či je dôvodný návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a dospel k záveru, že takýto návrh nie je dôvodný.

Oprávnený v podanom dovolaní navrhol, aby dovolací súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243c O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil prejudiciálne otázky, ktoré sú uvedené vyššie.

V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že konanie pred Súdnym dvorom EÚ o predbežnej otázke má povahu osobitného, nesorového a medzitýmneho konania, v ktorom Súdny dvor EÚ má právomoc vydať rozhodnutie o výklade zakladajúcich zmlúv Európskej únie, o platnosti a výklade aktov inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Európskej únie, výklade štatútov orgánov zriadených aktom Rady Európskeho spoločenstva. Toto konanie je inštitútom pôsobiacim v záujme integrácie a zachovania jednoty európskeho práva, pretože Súdny dvor EÚ v ňom vydáva rozhodnutia o určitých čiastkových otázkach výkladu a platnosti komunitárneho práva, ktoré je potrebné pre rozhodnutie vnútroštátneho súdu vo veci samej.

Ustanovenie § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ukladá povinnosť súdu prerušiť konanie len vtedy, ak dospel k záveru (rozhodol), že požiada Súdny dvor EÚ o rozhodnutie o predbežnej otázke, pretože je potrebné podať výklad komunitárneho práva, ktorý je rozhodujúci pre riešenie v danej veci. Vnútroštátny súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu účastníka konania na prerušenie konania a postúpenie návrhu Súdnemu dvoru EÚ na vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke. Túto povinnosť nemá ani vtedy, keď prípadne v určitej veci aplikuje ustanovenia zákona platného v Slovenskej republike, do ktorého bol prenesený obsah právnych noriem Európskej únie. Zmyslom riešenia predbežnej otázky je zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, teda nie rozhodnúť určitý spor, ktorý nemá žiadnu komunitárnu relevanciu a je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny. Ak súd pri priebežnom posudzovaní veci nedospeje k záveru o potrebe výkladu komunitárneho práva, prejednanie

a rozhodnutie veci sudcom vnútroštátneho súdu nezakladá v takom prípade ani procesné vady konania v zmysle § 237 písm. f/, resp. písm. g/ O. s. p.

Vyriešenie právnych otázok nastolených dovolateľom v tomto konaní patrí do výlučnej právomoci vnútroštátneho súdu bez potreby prejudiciálneho rozhodnutia Súdneho dvora EÚ. Nie sú interpretované právne normy komunitárneho práva, ktorých výkladu sa dovolateľ domáhal. Podľa názoru dovolacieho súdu nie je otázka výkladu komunitárneho práva pre riešenie daného prípadu rozhodujúca, preto návrh na prerušenie konania zamietol.

V ďalšom dovolací súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či oprávneným podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 239 ods. 1 O. s. p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

Podľa § 239 ods. 2 písm. a/ O. s. p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý je prípustný len proti zákonom výslovne určeným právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu.

V predmetnej veci odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení nevyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, nejde ani o uznesenie uvedené v § 239 ods. 2 písm. b/ a c/. Rovnako na danú vec nemožno aplikovať ani prípady upravené v § 239 ods. 1 O. s. p. Vzhľadom na uvedené procesná prípustnosť dovolania v zmysle § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. nie je proti napadnutému uzneseniu daná.

V zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. (druhá veta) je dovolací súd povinný prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. Iba v prípade, že by rozhodnutie odvolacieho súdu alebo predchádzajúce konanie vykazovalo procesnú vadu uvedenú v ust. § 237 O. s. p. by bolo dovolanie prípustné. Dovolací súd sa neobmedzil iba na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné i podľa § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou z uvedených procesných väd (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát).

Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/, g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Procesná prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľ vo svojom dovolaní namietal, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 237 písm. a/, d/, e/, f/ O. s. p., ktorými odôvodňoval prípustnosť dovolania.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky najskôr osobitne zameril, či oprávnenému bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. tak ako to tvrdí vo svojom dovolaní.

Vadou konania, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. je taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Ustanovenie § 237 písm. f/ O. s. p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Napríklad môže ísť o právo podať, predniesť (doplniť) svoje návrhy, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. ide tak aj vtedy, ak súd nerozhodol o procesnom návrhu účastníka konania.

Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že oprávnený vo svojom odvolaní (č. l. 54) podanom proti uzneseniu súdu prvého stupňa navrhol, aby súd postupom podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. konanie prerušil a podal Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na konanie o súlade ustanovenia § 44 ods. 2 (prvá a druhá veta) Exekučného poriadku s čl. 1 ods. 1 (prvá veta) Ústavy Slovenskej republiky pre rozpor s princípom právnej istoty a princípom ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právny poriadok (č. l. 56). V tejto súvislosti oprávnený uviedol, že pre exekučný súd by malo byť otázne aj to, či je v súlade s princípom právnej istoty a princípom ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právny poriadok možné opakované uskutočnenie revízneho postupu podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, a to bez akejkoľvek časovej limitácie.

Z obsahu spisu dovolací súd tiež zistil, že odvolací súd o tomto procesnom návrhu oprávneného na prerušenie konania nerozhodol a v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol žiadne dôvody, pre ktoré sa s uvedeným návrhom na prerušenie konania nezaoberal. Uvedeným postupom tak odvolací súd odňal oprávnenému možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p.

Zistená vada konania súčasne zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. Táto procesná vada je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie postihnuté takouto procesnou vadou nie je možné považovať za správne.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie odvolacieho súdu zrušil podľa § 243b ods. 2 O. s. p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní odvolací súd posúdi návrh oprávneného na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. a rozhodne o ňom.

Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu Najvyšší súd Slovenskej republiky sa ďalšími námietkami oprávneného uvedenými v dovolaní nezaoberal.

V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania v zmysle § 243d ods. 1 O. s. p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 28. novembra 2014

JUDr. Beáta Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Bc. Ingrid Habánová